

PRESSENS
FAGLIGE UTVALG

PFU-SAK NR. 291/17

KLAGER: Stig Traavik
PUBLIKASJON: Verdens Gang
PUBLISERINGSDATO: 18.06.2017, 23.06.2017
STOFFOMRÅDE: Utenriks
SJANGER: Nyhetsartikkel
SØKERSTIKKORD: Opplysningskontroll, saklighet og omtanke, skillet mellom kommentar og faktiske opplysninger, privatliv, dekning for titler etc., forhåndsdom, identifisering, bilder i annen sammenheng, rettelse, samtidig imøtegåelse.

REGISTRERT: 14.12.2017
BEHANDLET I PFU: 26.04.2018
BEHANDLINGSTID: 132 dager
KLAGEGRUPPE: Privatperson
PFU-KONKLUSJON:
HENVISNING VVPL.:
OMTALE/ANONYM.:
MERKNADER:

SAMMENDRAG:

Verdens Gang publiserte **søndag 18. juni** en artikkel på nett med tittelen «AMBASSADØREN». Over tittelen stod vignetteten «VG AVSLØRER».

Artikkelen var utformet slik at tekst dukket opp samtidig som ulike personer i et fotografi ble markert når man «scrollet» nedover på siden. Først ble Stig Traavik, Norges daværende ambassadør til Indonesia, markert sammen med følgende tekst:

**«Mens Stig Traavik var Norges høyeste representant i Indonesia innledet han hemmelige forhold til tre lokale kvinner.
Én av dem mottok 1,4 millioner bistandskroner til organisasjonen sin fra den norske ambassaden.»**

Videre ble daværende utenriksminister Børge Brende (H) og Indonesias president Joko Widodo markert i bildet. Følgende tekst stod til bildet:

**«30. mai 2016 i presidentpalasset i Jakarta:
Her sitter Traavik side om side med utenriksminister Børge Brende.
På den andre siden av bordet sitter Joko Widodo, landets president.»**

Og videre:

«Fem dager tidligere ble Utenriksdepartementet formelt varslet om den norske ambassadørens forhold til kvinnen som mottok bistandspengene.»

Brødteksten ble åpnet med å sitere fra en epost som ble sendt fra **«ektemannen til indonesisk kulturarbeider»** til den norske ambassaden i Jakarta. I eposten opplyste ektemannen om det han mente var dårlig oppførsel fra Stig Traavik, den norske ambassadøren.

VG skrev.

«Avsenderen av e-posten er ektemannen til en indonesisk kulturarbeider. Kulturarbeideren er en kvinne som den norske ambassadøren Stig Traavik har hatt et hemmelig forhold til.

Ektemannen hennes har selv bakgrunn som diplomat. Han er nå blitt kjent med forholdet og vil ta et oppgjør med Traavik.»

VG opplyste videre at kulturarbeiderens organisasjon hadde hatt et samarbeid med den norske ambassaden før Traavik tiltrådte som ambassadør i 2012. Kulturarbeideren hadde fått 1,5 millioner kroner til fem ulike prosjekter, skrev VG. Deretter stod det:

«Etter at Traavik innledet det hemmelige forholdet til henne, skulle hun få tilslag på en ny tilskuddsavtale. Det ble bestemt at ytterligere 1,4 millioner kroner skulle overføres til kvinnens organisasjon de neste to årene.

I e-posten fra kulturarbeiderens ektemann blir det påpekt at Traavik var den øverste lederen for ambassaden som finansierte kulturprosjektene til hans kone. Han mener det hemmelige forholdet derfor må ses i lys av innflytelsen Traavik kunne ha hatt over henne.»

VG skrev at redaksjonen hadde sendt elleve spørsmål til Traavik og kopi av dokumentasjonen bak artikkelen. VG opplyste også at Traavik var blitt opplest hele artikkelen. Deretter stod det:

«Han ønsker ikke å svare på spørsmålene, men har gitt følgende uttalelse:

- Jeg har gjort feil. Det er jeg lei meg for og det har jeg tatt ansvar for. Men VGs fremstilling av saken er gal. Ingen offentlige midler er misbrukt og ingen har blitt gitt urettferdige fordeler. VGs eget arbeid viser dette, og journalistene som har jobbet lenge med saken kunne ha dobbeltsjekket at det jeg har sagt stemmer. Likevel velges det en fremstilling som mistenkeliggjør og trekker i tvil motiver. Saken bygger i hovedsak på opplysninger fra personer med hevnmotiver, som det var gode grunner til å beskytte mot seg selv, skriver Traavik.»

Videre stod det at VG har vært i kontakt med kulturarbeideren og at hun avviser å ha fått økonomisk vinning gjennom forholdet til Traavik. Utover det ønsket hun ikke å kommentere saken. Det gjorde heller ikke kvinnens ektemann.

Deretter skrev avisen:

«VG har søkt om innsyn og gjennomgått søknader, tildelingsbrev og kommunikasjon mellom den norske ambassaden i Indonesia og UD i Oslo.

Dokumentasjonen viser hvordan Stig Traavik selv var personlig involvert da kvinnens organisasjon mottok bistandsmidler.»

VG opplyste at Traavik i mai 2013 signerte et tildelingsbrev som ga kvinnen kulturorganisasjon 550.000 kroner for å gjøre en norsk forfatter kjent for lokalbefolkningen i et område i Indonesia.

«Samme høst innleder han et hemmelig forhold med kulturarbeideren, som han våren i forveien bevilget penger til.»

VG skrev videre:

«Noen uker senere mottar ambassaden i Jakarta en ny søknad fra kulturarbeideren.

Det nye prosjektet har mange likhetstrekk med det som akkurat er gjennomført. Men denne gangen ser hun for seg å gjennomføre det i Jakarta og på en av Indonesias mange øyer.

Det siste er ikke hennes egen idé. Den er ambassadør Traaviks, ifølge kvinnen.

Det skriver hun i e-posten til ambassaden hvor søknaden ligger vedlagt.

Den første søknaden inneholder et budsjett på 1,7 millioner kroner, som blir justert ned til 1,1 millioner et par uker senere.

Det er en betydelig høyere sum enn hun noen gang tidligere har fått til et enkeltprosjekt, bemerker en saksbehandler ved ambassaden i et internt notat.»

VG opplyste at Utenriksdepartementet (UD) i Oslo ikke var begeistret for det nye prosjektet. UD har fått mindre penger til bistand og mener at kulturprosjektet ikke går til det pengene i hovedsak skal gå til: global fattigdomsbekjempelse.

VG skrev at ambassadens svar til UD argumenterte for at prosjektet var godt, og at svaret var klart med Stig Traavik. Deretter stod det:

«To uker senere kommer det årlige tildelingsskrivet til ambassaden med beskjeden om at UD i Oslo har latt seg overbevise.»

Litt lenger ned skrev VG også at Traavik tok med seg kulturarbeideren, en annen fra hennes organisasjon, ambassadens førstesekretær og en journalist på lunsj, som ambassaden betalte for.

Etter dette kommenterte to eksperter saken:

«Tina Søreide er professor og samfunnsøkonom ved Norges Handelshøyskole (NHH), med korrupsjon som spesialkompetanse.

- Her er det røde flagg som gir grunn til å stille spørsmål om interessekonflikt, sier Søreide med henvisning til tildeling av bistandspenger til kulturarbeideren – som ambassadør Traavik var i et hemmelig forhold med.»

Videre:

«Mats Stenmark, som har jobbet med et doktorgradsprosjekt om korrupsjon ved Universitetet i Oslo og nå er advokat ved Fend Advokatfirma, tar også i bruk ordene 'rødt flagg'.

- Opplysningene om at en ambassade har gitt betydelige bistandsmidler til prosjektet til en kvinne som ambassadøren var i et hemmelig forhold med, er åpenbart et såkalt rødt flagg, som klart indikerer at det bør undersøkes nærmere om saksbehandlingsreglene er fulgt, og om det eventuelt også foreligger et straffbart forhold, sier Stenmark.»

VG omtalte deretter to andre utenomekteskapelige forhold som Traavik skal ha hatt i Indonesia:

«Den norske ambassadøren innleder ytterligere to hemmelige forhold til lokale forretningskvinner i Indonesia mens han er utstasjonert.

Begge kvinnene har høytstående posisjoner i indonesisk forretningsliv og blir invitert på tilstelninger når norske statsråder er på offisielle besøk.»

VG skrev videre at statsminister Erna Solberg var på besøk i landet i april 2015, og at hun da møtte en av forretningskvinnene som Traavik var i et hemmelig forhold til. Det stod:

«I flere sammenhenger skryter også ambassadøren av selskapet forretningskvinnen arbeider i.

En lengre e-post som blant annet går til Klima- og miljødepartementet (KLD), UD og utenriksministerens sekretariat, fremheves selskapet positivt. E-posten er godkjent av ambassadør Traavik.»

Camilla Bernt, jusprofessor ved Universitetet i Bergen, uttalte at det ikke er tillitsvekkende å invitere inn folk man har skjulte bindinger til inn i situasjoner der de kan oppnå fordeler.

VG skrev også at forretningskvinnen var invitert på en middag som ambassaden arrangerte i forbindelse med at utenriksminister Børge Brende var på statsbesøk i Indonesia.

Utenriksdepartementet kommenterte saken. VG skrev at departementet først svarte at det var en personalsak:

«- Dette er først og fremst en personalsak og er behandlet deretter. Departementet mottok 25. mai 2016 via vår ambassade i Indonesia et eksternt varsel knyttet til ambassadør Traavik. Departementet behandlet og fulgte opp varselet i henhold til interne varslingsrutiner blant annet med assistanse fra Sentral kontrollenhet, skrev UDs kommunikasjonsdirektør Frode O. Andersen i en e-post.»

Deretter stod det:

«Etter å ha blitt konfrontert med VGs dokumentasjon på Traaviks rolle i tildelingen av bistandspenger, bekrefter UD at påstander om kritikkverdige forhold knyttet til et kulturprosjekt i Indonesia inngikk i deres gjennomganger og vurderinger:

- Konklusjonen ble at ambassadøren ble hjemkalt fra sin stilling og måtte frasi seg sin tittel. En slik hjemkalling er en streng reaksjon og er i tråd med UDs syn på alvoret i saken. Flere enheter i departementet, inkludert Sentral kontrollenhet, har vært involvert i gjennomgangen av saken.»

Avisen opplyste at Traavik ble tildelt en seniorrådgiverstilling i UDs næringslivsseksjon og at han **«beholdt lønnen han hadde som ambassadør»**.

Avslutningsvis skrev VG at Traavik ble valgt som en av tolv personer, i tillegg til politisk ledelse, til å være med på Erna Solbergs statsbesøk til Kina i 2016

Helt til slutt opplyste avisen at de to omtalte forretningskvinnene er informert om saken, men at de ikke har besvart VGs henvendelser. VG opplyste også:

«I en tidligere versjon av saken skrev VG at nestkommanderende ved ambassaden i Jakarta, Hilde Solbakken, mottok e-post-varselet 13. mai 2016. UD opplyser at Solbakkens navn var feilstavet, og at hun derfor ikke mottok det opprinnelige varselet. Det var likevel flere andre på ambassaden som mottok den.»

Artikkelen ble publisert i VGs papirutgave dagen etter, **mandag 19. juni 2017**. Saken var hovedoppslag på førstesiden, med stikkittel/tittel: **«Norsk ambassadør kalt hjem/ELSKERINNEN FIKK MILLIONTILSKUDD»**.

Et lite bilde av Stig Traavik stod nederst i høyre hjørne, og over tittelen stod det **«AVSLØRER»**.

Inne i avisen var tittelen lik som i nettutgaven: **«AMBASSADØREN»**.

Følgende ingress stod over tittelen:

«Mens Stig Traavik var Norges høyeste representant i Indonesia, innledet han hemmelige forhold til tre lokale kvinner. En av dem mottok 1,4 millioner bistandskroner til organisasjonen sin fra den norske ambassaden.»

Samme ingress innledet også brødteksten. Innholdet i brødteksten var så å si lik som nettversjonen.

Fredag 23. juni 2017 publiserte VG en ny artikkel på nett, med tittelen **«Ambassadør-saken: Statsadvokaten vil ha svar fra UD»**.

I ingressen stod det:

«Utenriksdepartementet (UD) har på egen hånd og i hemmelighet behandlet saken med eks-ambassadør Stig Traavik. Nå må de orientere påtalemyndigheten.»

Brødteksten åpnet slik:

**«Førstestatsadvokat Jørn Maurud, som leder [Oslo Statsadvokatembeter](#), sier at han har vært i kontakt med UD om ambassadør-saken:
- Jeg avventer en orientering derfra før jeg konkluderer hva vi eventuelt vil gjøre i denne saken, sier førstestatsadvokat Jørn Maurud til VG.»**

Litt lenger ned opplyste jusprofessor Jon Petter Rui at det offentlige etater bør anmelde forhold det er rimelig grunn til mistanke om at det har skjedd noe straffbart. VG skrev også:

«Jusprofessoren sier at det er vanskelig å uttale seg om den konkrete saken da han ikke kjenner detaljene i hva UD har undersøkt eller hvordan. [Det har UD valgt å holde hemmelig.](#)»

Følgende spørsmål-svar-sekvens fulgte lenger ned:

«- *Bør påtalemyndigheten vurdere å gå inn i en slik sak?*
 - Påtalemyndigheten bør gå inn i saker dersom de mener det er rimelig grunn til å tro at det er begått en straffbar handling.
 - *Bør de vurdere denne saken?*
 - Nå vet vi ikke konkret hva som er gjort, men det ligger i sakens natur at i slike tilfeller hvor offentlige midler kan ha blitt brukt i strid med retningslinjene så er det naturlig å vurdere om det er rimelig grunn til mistanke, sier Rui.»

Helt til slutt stod det:

«*Stig Traavik innrømmer å ha gjort feil, men mener VGs fremstilling av saken er gal og at avisen velger en fremstilling som mistenkeliggjør og trekker i tvil motiver. Traavik understreker at ingen offentlige midler er misbrukt og ingen har blitt gitt urettferdige fordeler.*
Les hele Traaviks uttalelse nederst i [denne saken.](#)»

Artikkelen stod også i papirutgaven samme dag, fredag 23. juni 2017. Tittelen var forholdsvis lik som på nett: «**Ambassadør-saken/VIL HA SVAR/Statsadvokaten har bedt UD om en orientering**».

Ingressen var også så å si lik som på nett:

«**Utenriksdepartementet (UD) har i hemmelighet behandlet saken med eks-ambassadør Stig Traavik. Nå må de orientere påtalemyndigheten.**»

Brødteksten hadde mesteparten av det samme innholdet som nettversjonen. Artikkelen var imidlertid noe kortere.

Senere samme dag, fredag 23. juni 2017, publiserte VG en ny artikkel på nett. Tittelen var: «**Statsadvokaten om ambassadør-saken: Ikke grunn til å be politiet etterforske**».

Ingressen gikk slik:

«**Førstestatsadvokat Jørn Maurud i Oslo har hatt flere samtaler med Utenriksdepartementet (UD) om ambassadør-saken.**»

Brødteksten åpnet på denne måten:

«Fredag skrev VG at førstestatsadvokaten i Oslo statsadvokatembeter [ville be om en orientering](#) om saken som [involverer Norges tidligere ambassadør til Indonesia](#), Stig Traavik.

- Jeg har hatt en god og oppklarende dialog med flere tjenestemenn i UD i dag, og slik jeg vurderer den informasjonen jeg har fått, så er min vurdering at det

ikke er rimelig grunn for meg til å be politiet undersøke om det foreligger straffbart forhold, sier førstestatsadvokat Jørn Maurud til VG.

Han tar samtidig et forbehold:

- Jeg tar likevel det forbehold at dersom det dukker opp ny informasjon i saken, vil denne vurderingen kunne stille seg annerledes, sier Maurud.»

Til slutt i artikkelen stod det:

«UD har omtalt bakgrunnen for hjemkallelsen en personalsak og har ikke ønsket å gå inn i detaljene i saken.

Stig Traavik innrømmer å ha gjort feil, men mener VGs fremstilling av saken er gal og at avisen velger en fremstilling som mistenkeliggjør og trekker i tvil motiver. Traavik understreker at ingen offentlige midler er misbrukt og ingen har blitt gitt urettferdige fordeler.

Les hele Traaviks uttalelse nederst i [denne saken](#).»

KLAGEN:

Klager er Stig Traavik. Han mener at Verdens Gang har brutt god presseskikk på følgende punkter i Vær Varsom-plakaten:

- Punkt 3.2, om opplysningskontroll
- Punkt 4.1, om saklighet og omtanke
- Punkt 4.2, om skillet mellom faktiske opplysninger og kommentarer
- Punkt 4.3, om privatliv
- Punkt 4.4, om ha dekning for titler, ingresser etc.
- Punkt 4.5, om forhåndsdom
- Punkt 4.7, om identifisering
- Punkt 4.10, om bilder i en annen sammenheng
- Punkt 4.13, om rettelse
- Punkt 4.14, om samtidig imøtegåelse

Klager begynner med å opplyse at han hadde store private problemer da han jobbet som ambassadør i Indonesia. Klager skriver:

«Etter at en kvinne jeg hadde hatt et forhold til skrev brev til min daværende kone og ambassaden gikk ekteskapet i oppløsning i løpet av sommeren/høsten 2016. I denne perioden ble det fremsatt en rekke alvorlige og usanne påstander mot meg. Påstandene ble fremsatt i sosiale sirkler i Jakarta, i møter med UD, skriftlig og innsendt anonymt til UDs sentrale kontrollenhet. Etter hvert ble situasjonen så vanskelig at jeg samtykket til hjemkalling i desember 2016.»

Klager skriver videre at påstandene mot ham ble grundig undersøkt av Utenriksdepartementet i flere omganger i løpet av høsten 2016 og frem til årsskiftet 2016/2017.

«Alle påstander om økonomiske misligheter og andre alvorlige forhold var og ble funnet fullstendig grunnløse - uten noe som tydet på at påstandene kunne være riktige. Videre ble det konkludert med at det ikke var noe grunnlag for å hevde at noen hadde fått urettferdige

fordeler eller ulemper. Jeg fikk kraftig kritikk av arbeidsgiver for å ha stilt meg i en vanskelig situasjon ved å ha forhold utenfor ekteskap, og for å ikke ha erklært meg formelt inhabil i en sak, selv om det ikke hadde ført til fordeler eller ulemper for noen. Denne kritikken var jeg enig i.»

Klager opplyser at VG var godt kjent med UD's undersøkelser. Klager skriver:

«Dette var formidlet fra UD. Jeg møtte journalistene i mai. VG fikk innsyn i tusenvis av dokumenter i saken, inkludert mine reiseregninger, representsjonsregninger, gjestelister, dokumenter om ambassadens bistandsprosjekter, dokumenter om ambassadens støtte til norske næringsinteresser mm. Etter å ha gått igjennom alt dette kunne heller ikke VG avdekke annet enn at jeg hadde stilt meg uheldig ved å ikke erklære meg formelt inhabil i teaterprosjektet.»

Slik klager ser det, var hovedbudskapet i VGs dekning at det var sterke grunner til å mistenke ham for «korrupsjon eller korrupsjonslignende forhold». Klager tok kontakt med avisen etter publisering og ba redaksjonen om å rette opp i dette.

Klager viser til hvordan saken ble omtalt i andre medier som bevis på inntrykket VG skapte:

«Haugalands avis skrev 'Ambassadør mistenkt for å ha overført 1,4 millioner til elskerinne' (...) Statsadvokat Jørn Maurud ba på bakgrunn av VGs oppslag om en orientering fra UD. Etter å ha fått en slik orientering konkluderte han umiddelbart med at det ikke var grunnlag for å gå videre med saken.»

Klager mener VG burde vært mer kritiske til kildene sine. Han opplyser at VG undersøkte flere falske påstander mot ham, uten å finne dekning for dem. «I en situasjon hvor det er åpenbart at flere av VGs kilder har hatt en konkret og uttalt interesse av å fremstille meg i et så dårlig lys som mulig er det oppsiktsvekkende at VG skaper et inntrykk av at korrupsjonslignende forhold foreligger – spesielt når VGs egne undersøkelser av dokumenter mm underbygger de opplysningene jeg og UD hadde gitt avisen», skriver klager.

Klager reagerer videre på at hans imøtegåelse i den første artikkelen er kortet ned i de to andre påklagede artiklene.

Deretter beskriver klager nærmere det han mener har vært en tendensiøs dekning fra VG:

«VG ser ut til å ha hatt en klar målsetning om å sørge for at jeg skulle bli utsatt for sterkere sanksjoner fra arbeidsgiver og utsette meg for 'public shaming', blant annet ved å skape et inntrykk av at jeg inntil VGs dekning hadde blitt spesielt beskyttet av ledelsen i UD. (...) VGs forståelse må (...) ha bygget på en kontrafaktisk ide om at UD ikke i tilstrekkelig grad har reagert på alvorlige (men falske) påstander om meg, og at det forelå alvorlige forhold som var kjent for UD men skjult for offentligheten.»

Klager opplyser at det ikke stemmer at han beholdt ambassadørlønnen, slik VG skrev. Han utdyper:

«Fra den dagen jeg fratradte som ambassadør mistet jeg alle tillegg jeg hadde hatt i stilingen, og ble overført til statens vanlige lønnsregulativ med lønn som seniorrådgiver i staten. En riktig fremstilling ville vært at jeg i likhet med alle andre som har vært stasjonert ute ble

overført til den lønnstabell som var relevant for min nye stilling hjemme. VG ble gjort oppmerksom på at jeg ble lønnet som seniorrådgiver, og valgte dermed bevisst å fremstille dette feil.»

Klager mener at VG har startet med en hypotese om maktmisbruk og alvorlig økonomisk kriminalitet, som redaksjonen etter hvert fikk avkreftet. Da redaksjonen fikk avkreftet hypotesen, burde dette også fått følger for avisens behov for å navngi klager, samt bildebruk og dramaturgi, ifølge klager.

Om de to påklagede oppfølgerartiklene, skriver klager:

«Det er også vanskelig å tro noe annet enn at VG må ha vært klar over at statsadvokaten ville måtte legge bort saken så snart han fikk satt seg inn i den. Det fremstår dermed som ganske unødvendig at avisen på torsdag 22. juni skynder seg å publisere at statsadvokaten (etter å kun ha fått forelagt seg VGs dekning og på spørsmål fra avisen) ber om en orientering. Allerede fredag 23. juni uttaler statsadvokaten at det ikke er noen sak for ham.» (Begge artiklene ble publisert 23. juni, sekr.anm.)

Klager viser videre til at han har fire barn, og at VG var fullt klar over dette. Avisen var fullt klar over at dekningen ville ramme hans nærmeste hardere enn ham selv, opplyser han.

Helt til slutt skriver klager:

«Realiteten er at VG på trykkingstidspunktet var klar over at UD hadde undersøkt en rekke alvorlige påstander og konkludert med at de ikke var riktige. VG hadde selv alle muligheter til å avdekke eventuelle økonomiske misligheter, men fant heller ingen ting til tross for gjennomgang av et enormt antall dokumenter. Det er dermed vanskelig å tro annet enn at VG har valgt bevisst og mot bedre vitende har brukt en uriktig fremstilling av de grunnleggende sidene av saken som en unnskyldning for å kunne spekulere rundt hvilke kvinner jeg har hatt forhold til.»

FORSØK PÅ MINNELIG LØSNING:

Partene har vært i kontakt med sikte på å løse saken i minnelighet, uten at dette har ført fram.

TILSVARSRUNDEN:

Verdens Gang kan ikke se å ha brutt god presseskikk. Avisen skriver at man ut i fra klagers tilsvare kan få inntrykk av at hans hjemkalling fra Indonesia var avhengig av hans eget samtykke. VG viser til hvordan kommunikasjonsdirektør i UD, Frode O. Andersen, uttalte seg om saken:

«'Konklusjonen ble at ambassadøren ble hjemkalt fra sin stilling og måtte frasi seg sin tittel. En slik hjemkalling er en streng reaksjon og er i tråd med UD's syn på alvor i saken.'»

Traaviks hjemkalling hadde stor offentlig interesse, slik VG ser det.

Avisen skriver videre at redaksjonens valg om ikke å slå seg til ro med UD's interne granskning – som konkluderte med at Traavik ikke hadde gjort noe straffbart – må sees i lys av avisens kritiske journalistikk på bistandsmidler over tid. Avisen opplyser:

«I Traavik-saken resulterte den interne granskingen utført av Sentral kontrollenhet i en rapport som ble hemmeligholdt. VG var derfor ikke kjent med hva som var gransket og på hvilken måte. UD uttalte seg kun om hva de selv mente var granskningens riktige konsekvens, ikke granskningens reelle funn. UD hadde heller ikke involvert eksterne parter eller varslet politi eller påtalemyndighet.»

At redaksjonen ikke fikk fullgode svar, sammenfalt med tidligere erfaringer fra den såkalte ILPI-saken, der UD's interne granskning ikke fant noe kritikkverdig før etter at VG hadde gjort egne undersøkelser og publisert artikler om saken.

VG skriver deretter at klager ikke har klart å dokumentere at avisen har publiserte noe uriktig.

Når det gjelder klagers påstand om at artikkelen skapte en ubegrunnet mistanke om økonomiske misligheter, skriver VG:

«(...) vi [mener] det var dokumentert at Traavik personlig medvirket til at organisasjonen til kvinnen han var i et forhold med, fikk et tilskudd på 1,4 millioner kroner. Vi mener videre at disse funnene reiste spørsmål det var naturlig å stille til fagpersoner med ekspertise på interessekonflikt og korrupsjon.

(...)

VG slår ikke fast noe sted at Traavik har 'misbrukt offentlige midler', men sakens åpenbare utgangspunkt var, som nevnt, at vi mente det var grunn til å undersøke og kritisk omtale Traaviks rolle i tildelingen av 1,4 millioner kroner. VG skriver ikke noe sted at Traavik var 'mistenkt' for noe.»

VG understreker at artikkelen i hovedsak er basert på skriftlige, åpne kilder. Det var ikke nødvendig å benytte anonyme kilder, opplyser avisen. VG skriver videre:

«Vi tilbakeviser Traaviks påstand om at 'VGs egne undersøkelser av dokumenter mm underbygger de opplysningene jeg og UD hadde gitt til avisen'. (...) Funnene i dokumentene rundt tilskuddsavtalen på 1,4 millioner kroner tegner et helt annet bilde av Traaviks involvering enn det han selv gjorde overfor VG i forkant av dokumentgjennomgangen.

Traavik hevdet blant annet i et møte 4. mai 2017, som han selv henviser til i klagen, at han ikke var involvert i saksbehandlingen av midlene. Han hevdet også at summen det var snakk om var rundt 500 000 kroner, da det i realiteten var nesten tre ganger så høyt. Vi mener dokumentaren påviser at det i realiteten forholdt seg annerledes, og mer alvorlig.»

VG mener det er feil at klagers uttalelse i den første påklagede artikkelen ble redigert i alle senere artikler: «I første oppfølger ('UD ga ambassadøren advarsel – kalte ham hjem først 4 måneder senere', 19. juni) er tilsvaret tatt med i sin helhet, selv om saken primært omhandler UD's håndtering.»

Avisen er imidlertid enig i at Traaviks uttalelse er gjengitt i komprimert form i de øvrige oppfølgingsartiklene (inkludert de to som er påklaget, sekr.anm.). VG skriver:

«Felles for alle oppfølgings sakene er at de omhandlet UD's håndtering og hadde et kritisk

søkelys på denne. UD var derfor den parten som primært hadde krav på imøtegåelse. VG mente likevel det var viktig å i alle saker få frem Traaviks syn, om han ønsket det, og det komprimerte tilsvaret ble altså tatt med.»

Når det kommer til avisens omtale av klagers lønn etter at han ble hjemkalt til Oslo, viser VG til et UD-dokument der det står at klagers lønnstrinn fra ambassadørstillingen opprettholdes. Avisen skriver:

«VG ser at det kunne vært nyanserende å presisere at Traavik ikke fikk de tillegg man har som utstasjonert når man skal jobbe i departementet i Oslo, men Traaviks ankepunkt gjelder her spørsmålet om lønn og ikke tillegg. (...)

For ordens skyld opplyses det om at lønnstrinn 83 vil si en årslønn på 860 500. Per juli 2017 var snittlønn for en seniorrådgiver i UD 638 415 kroner, ifølge departementets kommunikasjonsenhet.»

VG mener det var riktig å identifisere Traavik i artiklene.

«Å være ambassadør er en høyt betrodd offentlig stilling, hvor han var satt til å forvalte norske bistandspenger, politiske relasjoner og Norges integritet og omdømme. Traaviks identitet og tilhørende samfunnsrolle hadde dermed klar relevans for de forhold som ble omtalt.»

Avisen opplyser også at hensynet til Traaviks familie inngikk i vurderingene som ble gjort før identifiseringen.

Om bildebruken, skriver VG:

«Hva gjelder bildebruk (4.10), så har VG helt konsekvent kun benyttet seg av bilder der Stig Traavik opptrer offisielt som ambassadør til Indonesia.»

Avslutningsvis opplyser avisen at redaksjonen ikke tok lett på å omtale «det som mange vil oppfatte som personlige forhold»:

«Årsaken til at vi gjorde det, var at samtlige forhold ikke kunne ses atskilt fra Traaviks offisielle virke som ambassadør, herunder hans ansvar for og påvirkning av ambassadens forvaltning av bistandspenger ment å gå til fattigdomsbekjempelse.»

Klager fastholder at VG har brutt god presseskikk. Han mener fremdeles at VGs dekning skapte inntrykk av det sannsynligvis hadde skjedd noe kriminelt:

«Dette påpekte jeg for VG før trykking - på et tidspunkt hvor VG ved en normal omgang med fakta og dokumentasjon selv kunne og burde ha gjort det klart at det ikke var grunnlag for en slik mistanke. Så har jeg ganske riktig sagt at jeg mener at om det fra første stund at det ikke fantes grunn til å mistenke lovbrudd, så hadde en mindre omfangsrik og annerledes inntrekket dekning vært en naturlig konsekvens.»

Når det gjelder hjemkallingen, skriver klager:

«Jeg har ikke sagt at min hjemkalling var frivillig. Derimot fastholder jeg det faktum at det første initiativ til å reise hjem kom fra meg.»

Klager mener videre at VG har vært på grensen til uredelig i deler av tilsvaret. Han bekrefter at VG spurte ham om størrelsen på tildelingene som gikk til kvinnen han hadde et forhold til, og han opplyser at han da svarte «noe i retning av 'Det kan jeg ikke huske. Det kan ha vært ca en halv million, men dere har jo bedt om innsyn i alle dokumenter så det finner dere jo ut av'».

Klager skriver: «Å påstå at dette var et forsøk fra min side på å snakke meg ut av noe, eller at jeg har hevdet at summen var X, er merkelig.»

Klager opplyser at han ikke ønsket å svare på spørsmålene fra VGs journalister fordi premissene for spørsmålene var gale. Han siterer fra en epost til redaksjonen, der han fortalte dette. Dette betød imidlertid ikke at han ga uttrykk for at det var greit at avisen komprimerte det svaret han faktisk ga. «Tilsvaret er en helhet - og kritikken av VGs håndtering var en viktig del av svaret», skriver klager.

Klager fastholder også at han ble behandlet på ordinær måte når det gjelder lønnen. «Snittlønnen for seniorrådgivere er irrelevant. Relevant sammenligning er andre hjemvendte utestasjonerte med tilsvarende bakgrunn.»

Verdens Gang mener det er ren synsing fra klagers side at artikkelen «er innrettet slik at leseren 'ville få inntrykk av det at det var sannsynlig at noe kriminelt kunne ha skjedd'».

VG avviser også at det ikke kom noe frem noe som tydet på mulige lovbrudd i prosjektdokumentene. «I dette ligger sakens kjerne. VG mener det var i offentlighetens interesse å undersøke dette.»

Avisen skriver følgende om redigeringen av klagers imøtegåelse i oppfølgerartiklene:

«At vi i sakene som fulgte redigerte ned den eneste offisielle kommentaren Traavik bidro med, samtidig som vi viste leseren hvor den fullstendige kommentaren kunne leses, er normal praksis når personen saken handler om ikke lenger bidrar med svar.»